

Credința și fapta

Foaie duminicală a parohiei "Toma Cozma"

Duminica a 33-a după Rusalii (a Vameșului și Fariseului)

Evangelhia duminicii

Ev. Luca 18, 10-14

Zis-a Domnul pilda aceasta: Doi oameni s-au suit la templu ca să se roage: unul era fariseu și celălalt vameș. Fariseul, stând drept, așa se ruga în sine: Dumnezeule, Îți mulțumesc că nu sunt ca ceilalți oameni, răpitori, nedreți, preadesfrânați, sau ca și acest vameș. Postesc de două ori pe săptămână, dau zeciuială din toate câte câștig. Iar vameșul, departe stând, nu voia nici ochii să-și ridice către cer, ci-și bătea pieptul, zicând: Dumnezeule, milostiv fii mie, păcătosului! Zic vouă că acesta s-a coborât mai îndreptat la casa sa decât acela. Fiindcă oricine se înalță pe sine se va smeri, iar cel ce se smerește pe sine se va înalța.

Apariție neîntreruptă
din anul 2002.
Pe site-ul
parohiatomacoza.ro
găsiți Arhiva completă

Azi, 9 februarie:

Începutul Triodului

Vameșul și fariseul: Iubirea ispășitoare a lui Dumnezeu

Începutul Triodului deschide pentru Biserica lui Hristos cea mai rodnică perioadă duhovnicească. Este primăvara bunătaților care ne întâmpină cu mii și mii de miresme din florile multicolore ale Tainei credinței în care de bunăvoie ne lăsăm atrași. În duh patristic am zice: „Începe Postul, începe bucuria”, sintagmă după care ne putem verifica. Dacă suntem cuprinși de tristețe și neliniște după „cele de dulce”, încă n-am ajuns în viul credinței, dar tindem către ea cu efort. Dar, dacă fiorii bucuriei ne animă tăcut, să avem mai multă îndrăzneală, căci mugurii credinței dau să înflorească în noi.

Triodul nu-i doar o carte de slujbă, nici doar o perioadă de timp din viața Bisericii. Pe lângă acestea, pentru orice comunitate eclesială asumată, cum ar trebui să fie Biserica în întregul ei, Triodul este *Foia de Parcurs* a unei călătorii cu o destinație de Taină: Crucea și Peștera mormântului lui Dumnezeu întrupat. Nu-i o destinație simbolică, nici metaforică, ci este o destinație ce stă în centrul vieții de creștin. Atât de importantă, încât parcurgerea ei este o provocare, o școlire continuă și o adevărată artă. Este o știință în adevăratul sens al cuvântului în care suntem pedagogiți pas cu pas, zi de zi, și noaptea, pe ceasuri și ore, pentru toate treptele credinței, pentru trup și pentru suflet, pentru zilele săptămânii, pentru sâmbete și duminici, cu îngenunchieri și metanii, cu rugăciuni și privegheri, cu citiri biblice și patristice alternate de psalmodieri și tăceri meditative, toate în cele mai minuțioase detalii, mistagogice deopotrivă în formă și conținut. Este regretabil că, pe alocuri, slujitori și credincioși, reduc Triodul doar la o perioadă în care

schimbă alimentele, cântările și veșmintele bisericii, cu obiceiuri și tradiții legate de vie și de morți, dar fără să se lase școliți și pedagogiți în sensurile adânci ale unei Taine esențiale pentru deslușirea sensului real al Darului minunat al vieții, împreună cu Dumnezeu. Categorie, cine ratează mistagogia Triodului, ratează în toate înțelesurile credinței și, implicit, tot ceea ce înseamnă viață de creștin în bucurie pentru chemarea la o așa viață, cu un așa Dumnezeu.

Soluția urgentă: înapoi la catehezele liturgico-teologice! Înapoi la **mistagogia Triodului**: slujitori și credincioși! Pentru aceasta, avem două lucrări minunate care ne stau la dispoziție, ca să ne fie călăuze în cele mai mici detalii: Makarios Simonopetrul, *Triodul explicat*, Editura Deisis, Sibiu, 2008 (pentru tot Postul Mare, fără săptămâna pătimirilor), întregit de recenta și excelenta lucrare a Preasfințitului părinte Damaschin Dorneanul, *Dimensiunea mistagogică a Săptămânii Sfințelor pătими. Elemente de antropologie duhovnicească*, Editura Crimca, Suceava, 2022 (pentru toată săptămâna pătimirilor).

Vameșul și fariseul este denumirea primei săptămâni, din cele trei, a perioadei de pregătire pentru începutul Postului Mare. Avem **trei săptămâni de pregătire**, fără de care niciun creștin nu poate intra asumat în arena luptelor Postului ce ne stă înaintea. Tema fiecărei săptămâni o dă denumirea duminicii, extrasă din textul Scripturii și care, devine tema centrală a stihologiei slujbelor din fiecare zi a săptămânii ce urmează. Însă, în fiecare temă a fiecărei duminici, stă ascunsă și anticipată Taina Temei principale a Postului Mare: Crucea, Mormântul și Învieerea.

Duminica ce ne stă înaintea ni-L arată pe Hristos călătorind dinspre Galileea spre Ierusalim, o călătorie în care spune pilde, face semne, avertizează despre ceea ce-L așteaptă la Ierusalim și îi îndeamnă pe ucenici să fie alături de El, indiferent de ce se va întâmpla.

(urmare din pagina întâi)

Forma cea mai concretă prin care se poate sta alături și în relație cu Dumnezeu este rugăciunea, motiv pentru care îi îndemna pe toți „cum trebuie să se roage totdeauna și să nu-și piardă nădejdea” (Luca 18, 1). Dar, pentru că sunt rugăciuni și rugăciuni, după cum sunt oameni și oameni, Iisus uitându-se în jurul Lui și văzând mulți farisei, rostește pilda rugăciunii de la templu a vameșului și a fariseului.

Fariseii aveau pretenția că sunt liderii spirituali ai poporului Israel și cei mai morali dintre toți evreii. Erau câteva mii de bărbați farisei în tot Israelul care se sileau să ducă o viață de moralitate, de dreptate, împlinind tot ceea ce Legea lui Moise cerea de la evrei. Într-un cuvânt, se străduiau să ducă o viață de sfințenie. Or, la evrei, viața de sfințenie înseamna totodată o viață de separare, adică fără nicio legătură cu cei păcătoși, cu păgânii și cu tot ceea ce ar putea să-i întineze. Pentru această străduință a lor, ei sunt tocmai cei care îl detestau cel mai mult pe Iisus, acuzându-L că nu respecta Legea care îi cere să se ferească de cei păcătoși și de păgâni, ba chiar se amesteca cu ei, făcându-le uneori favoruri. Văzând mulți farisei în jurul lui, Hristos zice această pildă, tocmai împotriva lor pentru că „se socoteau drepti pe ei înșiși și priveau cu dispreț pe ceilalți” (Luca 18, 9).

Pilda ne spune că erau doi oameni. De fapt, doi evrei, care s-au suit pentru rugăciune la locul cel sfânt, adică la templul cel mare a lui Dumnezeu de la Ierusalim, capitală, centru politic, dar și religios al întregului Israel. Locul așezării celor doi evrei la rugăciune era diferit, fariseul, cel care se îndreptăța pe sine, ocupa locul din față, iar vameșul, păcătosul, întinatul și înclinat spre corupție, ocupa locul cel din urmă. Ideea de bază este că stăteau separați. Este important să înțelegem puțin contextul și timpul la care evreii mergeau să se roage la templu. Era de două ori pe zi: seara și dimineața, la apusul și la răsăritul soarelui, momente la care la templu se aduceau două jertfe. Un miel dimineața și unul seara, ca jertfă pentru păcatele neștiute făcute de evrei în timpul nopții sau în timpul zilei ((Numerii 28, 1-8). Mielul era alb, fără meteahnă, curat și se aducea în fața altarului, se spuneau rugăciuni asupra lui, apoi era sacrificat, sângele se scurgea la baza altarului și carnea era arsă în întregime pe jertfelnic. Preotul lua jăratec de unde se arseese mielul într-o lopățiță și cu această cenușă, peste care puneă tămâie, intra în Templu, în Sfânta (încăperea de dinaintea altarului: Sfânta Sfintelor) și îi înfățișa lui Dumnezeu jertfa adusă de popor.

Așadar, mielul sacrificat ajungea în fața lui Dumnezeu sub formă de tămâie și sub formă de fum. În timp ce preotul era în Sfânta cu tămâia și cu jăratecul mielului sacrificat (rugându-L pe Dumnezeu pentru ispășirea și acoperirea păcatelor poporului din cursul zilei sau din cursul nopții), poporul stătea afară și se ruga fiecare pentru păcatele lui.

Când preotul se întorcea din Sfânta în fața poporului, toți cădeau cu fața la pământ, iar preotul îi anunța că Dumnezeu a primit jertfa Mielului și că, păcatele lui Israel, cele neștiute, au fost ispășite/iertate și poporul este acum în stare de sfințenie în fața lui Dumnezeu. Aceasta este scena pe care trebuie să o avem în față la citirea acestei pilde, scenă pe care Evanghelia nu ne-o spune pentru că era arhicunoscută de toți contemporanii evrei.

La unul din aceste două momente din zi, în curtea bărbaților erau și acești doi evrei, unul vameș și unul fariseu, iar Hristos ne face cunoscute rugăciunile celor doi (rugăciuni bineștiute de toți, pentru că tot evreul se ruga cu voce tare), cât timp preotul era dus cu tămâia și cu jăratecul în templu. Fariseul era deoparte, pentru că se socotea sfânt și drept și nu se atingea de ceilalți evrei, ca nu cumva păcătoși fiind ei, el să devină necurat. Separat fiind de ceilalți, îi auzim rugăciunea (dacă se poate numi rugăciune) de maximă trufie: „Dumnezeule, îți mulțumesc că nu sunt ca ceilalți oameni (aceștia toți din jurul meu), răpitori, nedrepți, adulteri, sau ca și acest vameș” (Luca 18, 11). Cu alte cuvinte, „uită-te Doamne la mine ce drept sunt”, ceea ce seamănă mai mult cu o publicitate personală decât cu o rugăciune. Și la evrei, ca și la creștini, rugăciunile sunt mai întâi de iertare sau de pocăință, apoi de mulțumire pentru darurile primite și abia la urmă rugăciunile de cerere. Fariseul nu spune nimic din aceste trei feluri de rugăciune, ci el se laudă în fața lui Dumnezeu, cu o atitudine de înfumurare, de superioritate. De fapt, fariseul îl înștiințează pe Dumnezeu de

unde i se trage lui dreptatea personală: „postesc de două ori pe săptămână, dau zeciuială din toate câte câștig” (Luca 18, 12), ceea ce arată că fariseii făceau mai mult decât ceea ce le cerea Legea lui Moise. În Lege apare o singură zi de post pe an, ziua Ispășirii, când intra arhiereul în Sfânta Sfintelor (Levitic 23, 27), iar zeciuiala trebuia dată doar din grâu, vin și untdelemn (Deuteronom 14, 23). Așadar, fariseii au inventat peste Legea lui Moise zile, zeciuiele, prescripții, pe care împlinindu-le, să se poată lăuda cu ele în fața lui Dumnezeu, cum că ei fac mai mult decât ceea ce le cere Legea. Prin urmare, Dumnezeu Însuși le este îndatorat. În schimb, vameșul, socotindu-se necurat, nu îndrăznește să se apropie de ceilalți evrei, necum de altar sau de Templu, ține ochii în pământ, se lovește cu mâna în piept (semn de doliu la evrei) și spune un singur lucru, care este o cheie de înțelegere a întregii pilde: „Dumnezeule ispășire fă/fii mie păcătosului” (Luca 18, 13). Cuvânt care apare o singură dată în această formă în Noul Testament.

Ispășirea o face doar sângele mielului, atât pentru popor, cât și personal, ceea ce denotă Taina Mielului celui adevărat ascunsă în această pildă, așa cum l-a numit Ioan Botezătorul pe Mântuitorul Hristos: „Iată Mielul lui Dumnezeu, Cel care ridică/ispășește păcatele lumii” (Ioan 1, 29). El, Mielul, fiind cel care reface în Sângele iubirii Sale toată dreptatea, toată relația afectată dintre om și Dumnezeu. Fariseul nu avea nevoie de această ispășire, făcându-se drept de unul singur. Vameșul însă, doar din Sângele jertfei Mielului aștepta cale de ispășire. Ceea ce înseamnă că dreptatea nu stă nici în pocăința lui, nici în faptele lui bune sau rele, ci toată dreptatea stă în Sângele Mielului. Vameșul înțelege această Taină și se smerește, se umilește și cere de la Dumnezeu ispășire, ca și cum ar zice: „Doamne, fă ceva prin care păcatele noastre să fie acoperite”. Evreii știau că păcatele se acoperă cu sânge, prin moarte.

Deci, vameșul cere acel sânge curat care să acopere toate violențele și ura oamenilor, ca și cum ar zice: „Doamne, sunt nimic înaintea Ta. Nu voi reuși să fac ceva bun înaintea feței Tale. Fă-mi-Te pe Tine ispășire pentru păcatele Mele!”. Motiv pentru care Iisus comentează pilda și ne spune că dintre cei doi care s-au urcat la templu să se roage, cel care s-a coborât făcut drept, nu de el și de faptele lui, ci de credința în ispășirea care va veni prin sângele mielului a fost vameșul, nu fariseul, care nu are nevoie de nimic, pentru că el este deja drept. Apoi, Iisus ne dă și **lectia pildei** rostită ca o mare atenționare: „Tot cel care se ridică/înălță pe el însuși va fi coborât și tot cel care se coboară pe el însuși va fi înălțat” (Luca 18, 14). Cu alte cuvinte, cel ce stă în fața lui Dumnezeu, stă în fața jertfei Mielului, singura iubire care de nimic nu se dă în lături. Dar, nimeni nu poate primi această iubire care ridică păcatul lumii, dacă are atitudine de aroganță, de sfidare și de egoism. Doar cel care se coboară poate înțelege și primi Taina Mielului lui Dumnezeu, Cel care Însuși se coboară pentru noi, își pune Viața și își dă Sângele pentru toți.

Iubirea lui Hristos este jertfită de mândria fariseului lăudăros și aceeași iubire se jertfește pentru ispășirea/iertarea vameșului, ceea ce pune în evidență starea de jertfă permanentă în care este Hristos, El fiind „mielul înjunghiat de la facerea lumii” (I Petru 1, 21).

Acum, când intrăm în călătoria spre Taina Paștelui și când se dechid cele zece săptămâni ale călătoriei spre Golgota și spre Învierea lui Hristos, tema ispășirii prin sângele Mielului face un salt direct spre Taina Crucii și ne arată că legătura noastră cu Dumnezeu nu stă pe altceva decât pe Sângele Mielului lui Dumnezeu care ne dă Viața cea nouă. Sângele acestui Miel pentru noi este în dumnezeiescul Potir de la fiecare Liturghie. În intimitate cu iubirea Mielului din Potir se intră pe calea smereniei vameșului nu cu aroganța fariseului, ca să putem înțelege Taina iubirii jertfite a lui Dumnezeu din care primim Viața și Înviere. Prin urmare, **călătorim spre Taina Mielului încă din prima săptămână a Triodului, ca să înțelegem că în centrul umanității, a creației și a Vieții stă Taina Crucii Mielului**, la ale cărei înțelesuri ne va călăuzi toată structura mistagogică a Triodului.

Să ne cunoaștem sfinții!

CENTENARUL PATRIARHIEI ROMÂNE:

Proclamarea generală a canonizării celor 16 Sfinți Români

Biserica Ortodoxă Română a sărbătorit în data de 4 februarie 2025, o sută de ani de la ridicarea sa la rangul de Patriarhie. În această zi, în Catedrala patriarhală, a fost oficiată Sfânta și Dumnezeiasca Liturghie de către P.F. Patriarh Daniel și de Membrii Sfântului Sinod, însoțiți de preoți, diaconi și corul cântăreților și asistat de Membrii Adunării Naționale Bisericești. La sfârșit, a fost oficiată, în cadru solemn, proclamarea generală a canonizării a 16 preoți, călugări și credincioși români, a căror cinstire ca sfinți fusese anterior aprobată. Această Proclamare solemnă va fi urmată și de proclamarea locală a fiecărui sfânt, care va avea loc în eparhia care a înaintat argumentele canonizării, la data de prăznuire a fiecăruia.

Începând cu numărul de azi al publicației noastre, vă vom prezenta reperatele mai importante ale vieții fiecăruia dintre acești sfinți, care, incluși fiind în calendarul nostru bisericesc, ne-ar putea inspira și pe noi în lucrarea faptelor bune.

1. Părintele arhimandrit Sofian Boghiu, starețul Mănăstirii Antim din București, cu titlatura: Sfântul Cuvios Mărturisitor Sofian de la Antim, cu cinstire în ziua de 16 septembrie

Părintele Sofian Boghiu (Serghei, din botez), duhovnic și pictor bisericesc, a fost unul dintre participanții cei mai cunoscuți la întâlnirile cultural-duhovnicești ale mișcării Rugul Aprins de la Mănăstirea Antim (grupare care a cuprins vârful clerului ortodox și ale intelectualității creștine laice), între anii 1945-1950.

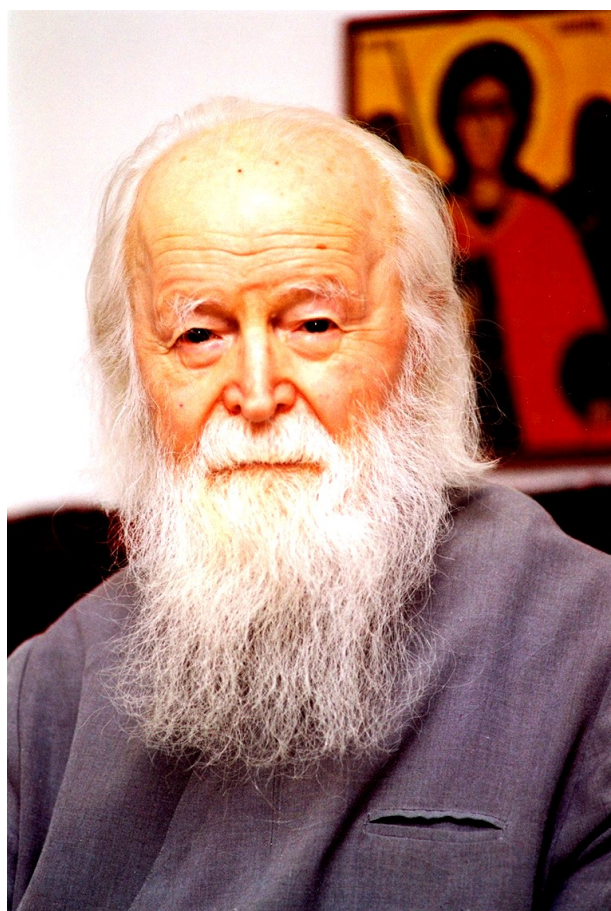
S-a născut în comuna Cuconeștii-Vechi, Bălți, dincolo de Prut, pe 7 octombrie 1912. A ajuns frate de mănăstire, la vârsta de 14 ani, la Schitul Rughi, Soroca. La 6 august 1939 a fost hirotonit diacon, în Catedrala din Bălți. După ocuparea Basarabiei, a părăsit Mănăstirea Dobrușa și, alături de starețul său și ceilalți frați din obște, a ajuns la Mănăstirea Căldărușani. În anul 1940 s-a înscris la Academia de Belle Arte din București, secția Artă Decorativă, devenind în 1945, pictor licențiat.

A urmat cursurile Facultății de Teologie, în perioada 1942-1946. A fost hirotonit preot la Mănăstirea Antim, pe 15 noiembrie 1945. În 1958, a fost arestat și închis, împreună cu alți membrii din rândul mișcării spirituale 'Rugul Aprins'. A fost condamnat la 16 ani de închisoare, după 6 ani a fost pus în libertate.

Dumnezeu s-a arătat foarte darnic cu Părintele Sofian și i-a dat și meșteșugul picturii, în care s-a desăvârșit după ce a urmat Academia de Arte Frumoase din București (1940-1945). Chiar dacă istoria monahismului românesc va lega de-a pururi numele părintelui Sofian de cel al Mănăstirii Antim, multe alte lăcașuri din țară și din străinătate poartă prin veac urma mâinilor sale, cu a căror smerită trudă le-a împodobit, căutând fără încetare Chipul de frumusețe și lumina Mântuitorului. Schitul Darvari (1964 și 1993), Mănăstirea Agapia (1970), Mănăstirea Deir-El-Harf – Liban (1971), Mănăstirea Radu-Vodă – București (1973), Catedrala din Homs – Siria (1978), Biserica din Hama – Siria (1979) sunt doar câteva din lăcașurile în care îl putem afla pe Părintele

Sofian Boghiu. În intervalul anilor 1942 – 1946, monahul Sofian a urmat și Facultatea de Teologie din București. Părintele Sofian Boghiu cunoștea bine nu doar Filocalia, ci și tâlcuirile ei adânci, din scrierile marilor duhovnici ruși Ignatie Briancianinov, Teofan Zăvorățul, Ioan de Kronstadt, pe care le răspânda în copii dactilografiate ori scrise de mâna credincioșilor de la Mănăstirea Antim încă din primii ani ai stăreției sale (1950-1955).

Arestat în anul 1958, sub acuzația "de uneltire contra ordinii sociale prin activitate mistică dușmănoasă în cadrul organizației «Rugul Aprins»", Părintele Sofian Boghiu a fost condamnat la 16 ani de muncă silnică, din care a suferit șase, în anul 1964 fiind eliberat în urma decretului general de grațiere. După anul 1989, despre pătimirea sa în temniță, Părintele Sofian spunea: "Dacă pot zice așa, mi-a plăcut în închisoare. Era bine acolo. Mult mai bine decât aici, în așa-zisa noastră libertate. Te puteai concentra. Nimic nu te distrăgea de la Dumnezeu. Pe când afară, câte probleme!" După trei ani de la eliberare a revenit la Mănăstirea Antim, unde a rămas până la sfârșitul vieții sale pământești. Până în anul 1998, când a fost doborât la pat de boală, a format din scaunul de spovedanie, cu răbdare, pricepere și tact de

bijutier al sufletelor, sute de ucenici. Acest lucru i-a adus supranumele de "**Apostolul Bucureștilor**".

A trecut la cele veșnice în dimineața zilei de 14 septembrie 2002, în chilia sa de la Mănăstirea Antim.

Unul dintre cei mulți care l-au cunoscut pe părintele Sofian, Preasfințitul Părinte Timotei Prahoveanu, Episcop Vicar al Arhiepiscopiei Bucureștilor, îi face acest portret, în câteva cuvinte: **Părintele Sofian avea mare evlavie pentru Maica Domnului și pentru sfinții Bisericii, vădind o nostalgie după lucrarea Duhului și o prospețime itinerantă a spiritului, ca un bob de rouă așezat pe floarea de busuioc, picurând energie prin fiecare cuvânt bun pe care-l spunea. Părintele Sofian a fost un înțelept!**

(Sinteză realizată de Pr. Mihai Mărgineanu, după doxologia.ro, basilica.ro, crestinortodox.ro, ziarullumina.ro., wikipedia.org.)

Publicație editată de Parohia TOMA COZMA,
ISSN 2067 - 8274
Str. Toma Cozma, nr. 41, cod poștal 700 554, Iași,
tel/fax: 0232 211 273
Preot paroh Mihai Mărgineanu, tel. 0742 044 844 (Coordonator principal)
Preot coslujitor Florin Aurel Călugăru, tel. 0752 900 697
Voluntari:
*Relații Publice: tel. 0741 706 602, Vasilica Onofrei
*Administratori site parohie/pagină facebook:
Costel Dumitru, Alexandru Losonczy, Vasilica Onofrei
* Alte activități: Paul Sârbu, Irina Coman, Valentin Burlacu
www.parohiatomacozma.ro,
parohiatomacozma@gmail.com

Se distribuie prin pangarul parohiei. Pentru susținerea acestei publicații, dar și pentru activitățile culturale și filantropice ale parohiei, primim donații în contul IBAN RO95 BTRL RONC RT06 6735 6201, Banca Transilvania, CIF: 11198095.

Vizitați-ne pe

facebook

Biserica Toma Cozma

Program liturgic

Duminică, 9 februarie,

- **8.00** Utrenia, Sfânta și Dumnezeiasca Liturghie
- **17.00** Paraclisul Maicii Domnului

Vineri, 14 februarie (HARTI)

- **17.00** Taina Sf Maslu

•Sâmbătă, 15 februarie,

- **7.00** Utrenia, Sfânta și Dumnezeiasca Liturghie, urmată de Pomenirea morților
- **17.00** Slujba Vecerniei

Vremelnica sexualitate și rostul ei (IV)

În anumite ierarhii patristice, când se vorbește despre scopul relațiilor trupești în căsnicie, nașterea de prunci este pe locul trei, după sporirea unirii dintre soți și ferirea de desfrânare. Dar niciodată în istoria Bisericii nu s-a acceptat avortul sau vreo metodă care săucidă pe cel zămislit în pântecele mamei: „*limbajul contracepției este fundamental unul al diviziunii și al negării darului. Actul marital sterilizat nu poate oglindi chenoza extremă a existenței trinitare. Astfel, contracepția devine un anti-semn, un anti-tip care pare să spună: «Refuz să oglindesc Treimea»*” (Anthony Stehlin, *Taina căsătoriei și contracepția*, Doxologia, Iași, 2017). Nașterea de prunci este rod al iubirii soților și dar al lui Dumnezeu.

Prin firea ei, mai ales după ce naște, femeia tinde să devină mai puțin interesată de relații trupești cu soțul ei, a cărui dorință sexuală de obicei se menține, cu trecerea anilor. Apare astfel o tensiune între cei doi. Sau sunt situații când unul dintre soți dorește să țină postul inclusiv trupește, iar celălalt nu vrea sau nu poate acest lucru. Aici avem ca reper sfatul Sfântului Apostol Pavel: „*Femeia nu este stăpână pe trupul său, ci bărbatul; asemenea, nici bărbatul nu este stăpân pe trupul său, ci femeia. Să nu vă lipsiți unul de altul, decât cu bună învoială pentru un timp, ca să vă îndeletniciți cu postul și cu rugăciunea, și iarăși să fiți împreună, ca să nu vă ispitească satana, din pricina neînfrânării voastre*” (I Corinteni 7, 4-5). Biserica și duhovnicul nu se amestecă în patul conjugal al nimănui. Există, totuși, anumite repere, precum cel de mai sus, în care se stabilește în ce condiții pot doi soți, doar de comun acord!, să se înfrâneze de la relațiile trupești. Când există tensiuni, să ia aminte fiecare la partea lui de lucrare. Unul are de lucru la capitolul înfrânare, celălalt la capitolul dăruire. Ca orice lucrare duhovnicească, și aici este nevoie de harul lui Dumnezeu. Și astfel sexualitatea nu devine prilej de ceartă și dezbinare, ci oferă un câmp de luptă duhovnicească și încă o șansă de a-L aduce pe Dumnezeu mai deplin în căsnicie.

(Pr. Constantin Sturzu, sursa: doxologia.ro)